

Bedrijfseconomie in Balans, 9^e druk, vwo, Hoofdstuk 11 Keuze rechtsvorm Samenvatting d.d. 15-8-2022

11.1 Natuurlijk persoon

Elke organisatie kiest bij haar oprichting een rechtsvorm. De rechtsvorm is de juridische ofwel wettelijke vorm van de organisatie.

Rechtsvormen verdelen we in natuurlijke personen en rechtspersonen. *Natuurlijke personen* zijn mensen zoals jijzelf met rechten en verplichtingen. *Rechtspersonen* zijn organisaties die net als natuurlijke personen zelf rechten en plichten hebben.

Rechtsvormen *zonder rechtspersoonlijkheid* zijn de eenmanszaak en de vennootschap onder firma.

Rechtspersoon zijn de volgende rechtsvormen: besloten vennootschap (bv), naamloze vennootschap (nv), vereniging (soms) en stichting.

Alle organisaties, met uitzondering van de informele vereniging, moeten worden ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

11.2 Eenmanszaak

Een *eenmanszaak* is een ondernemingsvorm met één eigenaar, die de leiding heeft.

De eigenaar is met zijn gehele vermogen (zakelijk en privé) *aansprakelijk* voor de schulden van de onderneming. Bij een eventueel *faillissement* kunnen dus ook de persoonlijke bezittingen van de eigenaar worden aangesproken. Een rechtbank spreekt een faillissement uit als de ondernemer niet meer in staat is de schulden te betalen. Een *curator* handelt het af. Bij *surseance van betaling* krijgt de ondernemer een bepaalde periode uitstel van betaling. Er wordt een *bewindvoerder* benoemd.

De eigenaar van een eenmanszaak betaalt over de winst *inkomstenbelasting*.

11.3 Vennootschap onder firma

De *vennootschap onder firma* is een ondernemingsvorm waarbij twee of meer vennoten een bedrijf uitoefenen onder gemeenschappelijke naam. De vennoten brengen het eigen vermogen in en hebben de leiding. Arbeidsverdeling (specialisatie) is mogelijk. Elke vennoot is *hoofdelijk aansprakelijk* voor de schulden van de organisatie. Bij hoofdelijke aansprakelijkheid kan een schuldeiser van een vof elke vennoot aansprakelijk stellen voor het volledige bedrag van de schuld.

Over zijn winstaandeel betaalt elke vennoot *inkomstenbelasting*.

De *voordelen van een vof* zijn dat er specialisatie mogelijk is, ruimere mogelijkheden op het gebied van financiering en de continuïteit van een vof is beter gewaarborgd. Veel problemen

kunnen worden voorkomen als een oprichting via een notariële of een zelf opgestelde akte gaat met daarin afspraken over de *winstverdeling*.

11.4 Besloten vennootschap en naamloze vennootschap

Een *besloten vennootschap* en een *naamloze vennootschap* zijn rechtspersonen met een in aandelen verdeeld eigen vermogen. Een *aandeel* is een deel van het eigen vermogen in een bv of een nv. Oprichting gebeurt via een notariële akte met daarin de *statuten*. Voor een bv geldt een minimum gestort kapitaal van € 0,01 en voor een nv van € 45.000.

De aandelen van een bv staan altijd op naam. De aandeelhouders staan in een aandeelhoudersregister. Een *vijandige* overname kan worden voorkomen door certificaten van aandelen, door uit te geven bij een bv en nv of door stemrechtloze aandelen bij een bv. Een nv kan een notering op de effectenbeurs aanvragen.

De *Algemene Vergadering van Aandeelhouders* is het hoogste orgaan in een bv en een nv. De *directie* bestuurt de vennootschap. De *Raad van Commissarissen* houdt toezicht op de directie en adviseert de directie.

Omdat een bv en een nv rechtspersonen zijn, zijn niet de aandeelhouders (eigenaren) of de directieleden verantwoordelijk/*aansprakelijk* voor de schulden van de vennootschap, maar de bv en de nv zelf. Wel moeten het bestuur en de aandeelhouders rekening houden met de *uitkeringstoets*. Als zij wisten of konden weten dat een winstuitkering zou leiden tot het niet meer kunnen voldoen van de schulden van de bv dan moeten ze dit tekort aanvullen/terug betalen.

Bv's en nv's publiceren jaarlijks een *jaarrekening*: de balans, de winst-en-verliesrekening en de toelichtingen hierop. Over de winst van een bv en nv wordt vennootschapsbelasting geheven.

Verschillen tussen een bv en een nv zijn:

- de aandelen van een bv staan altijd op naam en de aandelen van een nv zijn soms aan toonder (staan niet in het aandeelhoudersregister);
- de aandelen van een bv zijn meestal beperkt verhandelbaar en de aandelen van een nv zijn meestal vrij verhandelbaar;
- het minimumaandelenkapitaal is bij een bv € 0,01 en bij een nv € 45.000.

11.5 Vereniging en stichting

Een *vereniging* is een samenwerkingsvorm van minstens twee personen die een bepaald doel (geen winstdoel) wilt bereiken. Een vereniging is een niet-commerciële organisatie. Verenigingen kunnen in twee soorten worden verdeeld: *formele verenigingen* en *informele verenigingen*. Er is sprake van een formele vereniging als er van de oprichting een notariële akte is opgemaakt waarna inschrijving in het Handelsregister plaatsvindt. Een andere naam is verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid: de vereniging is een rechtspersoon. Bij een informele vereniging gebeurt de oprichting mondeling of met een

onderhandse akte. Bij een informele vereniging zijn geen eisen aan de oprichting, een andere naam is vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid. De bestuursleden zijn aansprakelijk als er betalingsproblemen ontstaan.

Bij een vereniging heeft de *algemene ledenvergadering* de hoogste macht. Op de jaarvergadering legt het *bestuur* door middel van het jaarverslag verantwoording af over de gang van zaken in de vereniging. De geldbronnen van een vereniging bestaan onder andere uit *contributies, subsidies, sponsoring en giften*.

Een *stichting* is een organisatie die met behulp van een vermogen een bepaalde doelstelling wilt verwezenlijken. Net als de vereniging is de stichting een non-profit organisatie. Een stichting is een rechtspersoon zonder leden. De oprichting is via een notariële akte met daarin de statuten van de stichting en registratie bij de Kamer van Koophandel.

Haar *bestuur* probeert de doelstelling van de stichting te realiseren en vertegenwoordigt naar buiten toe de stichting. Het benodigde vermogen om de doelstellingen te bereiken, wordt vaak verkregen door *subsidies* of schenkingen.

De Raad van toezicht is een intern toezichthoudend orgaan en heeft de verantwoordelijkheid om toezicht te houden of het bestuur de doelen ook daadwerkelijke realiseert.